

2021-11-26

Remissyttrande
Diarienummer: NV-07785-21

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Yttrande - strategi för svensk viltförvaltning 2022–2029.

Sveriges Jordägareförbund (härefter SJF) har inbjudits att yttra sig över reviderad strategi för svensk viltförvaltning 2022–2029.

Generella synpunkter

- Strategin framställer viltförvaltningen som en gemensam angelägenhet för hela samhället. Då begreppet "förvaltning" innefattar åtgärder, både principiella och operativa, behöver det förtydligas vilka parter som har rådighet att besluta om vad i strategin.
- Strategin saknar generellt formuleringar om avvägningar och hänsyn till viltets påverkan på landsbygdens förutsättningar för näringslivet.
- De bör i strategin tydligare framkomma att initiativ till frivillig samverkan på regional och lokal nivå är central för att långsiktigt nå balans och samsyn mellan intressen i viltförvaltningen.
- I strategin hänvisas på flera platser till åtgärder som ska bidra till måluppfyllnad men ännu inte är formulerade. Strategins syfte blir verkningslös då måluppfyllnaden bygger på åtgärder som ännu inte är formulerade. Ska det skrivas en handlingsplan?
- För att viltstrategin ska få genomslag på regional och lokal nivå så behöver det medfölja en tydlig plan för kommunikation och förankring.
- Strategin stäcker sig över åtta år, from 2022–2029, och med bakgrund av att viltpopulationer och förutsättningar förändras föreslår Förbundet en utvärdering av strategin 2025.
- Strategin bör i högre grad syfta till att främja en helhetssyn av viltförvaltningen och att beslut i den operativa viltförvaltningen måste ske behovsanpassat och på lokal nivå av de som har rådighet och berörs. Det är en grundförutsättning för en adaptiv viltförvaltning.

Utgångspunkter

Det gemensamma ansvaret

Strategin framställer viltförvaltningen som en gemensam angelägenhet för hela samhället. Under rubriken det gemensamma ansvaret formuleras att "vi" har ett ansvar och att samhällets aktörer behöver hitta sätt att förvalta viltet. Ordvalet vi blir i sammanhanget subjektivt. Då begreppet "förvaltning" innefattar åtgärder, både principiella och operativa, behöver det i högre grad förtydligas vilka parter som har rådighet att besluta om vad i strategin. Förbundet vill dock förtydliga att vi är positiva till samarbete mellan berörda aktörer inom viltförvaltningen.

Begreppen vilt, förvaltning och brukande

I detta stycke förtydligas vad som innefattas inom olika begrepp. I sista stycket som berör begreppet *brukande* som är ett centralt begrepp i strategin. Här saknar vi formulering av nyttogörande av viltet som en betydande ekonomisk resurs för de företag som bedriver jakt som en näringsverksamhet eller andra affärsverksamheter kopplat till jakt och vilt.

Vägval

1. I avvägningen till en hållbar viltförvaltning bör det tydligare tas hänsyn till proportionalitet och ett främjande näringslivsperspektiv.
2. Här bör det förtydligas att myndigheter ska arbeta för att ta fram konkreta verktyg och kunskapsunderlag som stöd i förvaltningen där det är möjligt. Myndigheterna ska också med olika insatser skapa förutsättningar för ökad samverkan mellan berörda aktörer i viltförvaltningen.
3. Ingen synpunkt
4. Viktigt att det framgå att viltförvaltningsdelegationen (VFD) inte ersätter regionala och lokala företrädare för markägar- och näringslivsintressen. VFD är en av flera samverkansparter för länsstyrelsen avseende viltförvaltningen. Det bör tydligare framgå att vikten av frivilliga samverkansinsatser mellan berörda aktörer är positivt och leder till långsiktighet på lokal nivå.
5. Ingen synpunkt
6. Ingen synpunkt
7. Blir otydligt att använda begreppet etik då det är ett subjektivt begrepp. Förbundet föreslår i stället att utgå från lydelsen i jaktlagen 27 § *Jakten skall bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara*. I sista meningen, samma stycke, står det "*respekt för olika utgångspunkter*"? Förbundet upplever även att den formuleringen är otydlig och behöver formuleras om.

8. Stycket inleds med *"Viltarter som riskerar att bli invasiva eller som på andra sätt kan ställa till med skador i ekosystemen ska hindras att etablera och sprida sig i landet"*
Den skrivningen kan tolkas som att viltarter som ställer till skador i ekosystemen ska hindras från etablering. Förslag till ny formulering, *"Viltarter som riskerar att bli invasiva och kan ställa till med skador i ekosystemen ska hindras att etablera och sprida sig i landet"*.
9. Ingen synpunkt
10. Det föreligger i stretagin ett behov av att tydligare lyfta den ekonomiska nyttan, betydelsen och omfattningen av företag som bedriver näringsverksamhet som har koppling till vilt och jakt.
11. Bra
12. Ingen synpunkt
13. Ingen synpunkt
14. Addera ett näringslivsperspektiv – och inte bara *"försämrad livskvalitet"*.
15. Addera att markägaren ska ha rådighet till beslut i den praktiska viltförvaltningen som kan bidra till att förebygga och minska skadorna samt att villkor vid skyddsjakter ska utformas på ett sätt att skyddsjakten kan bedrivas på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.
16. Bra
17. Ingen synpunkt
18. Människors upplevda oro i kontakt med orädda djur, i synnerhet stora rovdjur, måste tas på största allvar och respekteras. Nuvarande formulering kan upplevas provocerande av personer som negativa upplevelser av vilt. Att nå ut med information till nämnd målgrupp på ett sätt som kan minska den enskildes oro är mycket komplext och därför bör stycket omformuleras.
19. Bra
20. Bra
21. Bör lägga till att anonymitet och diskretion av inlämnade uppgifter, både för den enskilde samt företag och föreningar, är viktigt i de fall det är aktuellt.
22. Ingen synpunkt

Fokusområden

Innebär den skrivningen att strategin ska revideras vart tredje år eller att fokusområdena ska utvärderas? Behöver förtydligas.

Strategiska arbetssätt

Samverkan och dialog bygger tillit

Under detta stycke behöver det förtydligas att jakträtten följer med äganderätten samt att åtgärder i den praktiska viltförvaltningen i huvudsak beslutas där. Genomgående framställs viltförvaltningen som en gemensam angelägenhet för hela samhället vilket Förbundet upplever missvisande.

Adaptivitet

I detta stycke bör det tydligare framgå att adaptiv viltförvaltning bygger på god kunskap om behov och förutsättningar. Den kunskapen finns främst på lokal nivå hos de som bor och verkar där vilt lever och förekommer. Därför bör det tydligare framgå att vilt ska förvaltas utifrån lokala förutsättningar och med beslut från de som främst berörs.

Från ord till handling

Ska det skrivas en handlingsplan? Strategins syfte blir verkningslös då måluppfyllnaden bygger på åtgärder som ännu inte är formulerade.

Vem gör vad?

”Av jaktlagen följer att ansvaret för en stor del av den praktiska viltförvaltningen delas mellan markägare och jägare.” Förbundet vill i högre grad peka på att markägaren har största delen av ansvaret i den praktiska viltförvaltningen. Jägaren är en utförare, en aktör, liksom de andra aktörerna som är listade i samma stycke. Om markägaren upplåter jakträtten är markägaren även i detta fall ansvarig för den praktiska viltförvaltningen utförs i balans som gör att alla kan uppleva viltets värden.

Sveriges Jordägareförbund

Anders Grahn

Generalsekreterare

Carl Kuylenstierna

Ordf. viltbrukskommittén

Sveriges Jordägareförbund (SJF) representerar större privata markegendomarna i Sverige. Förbundets medlemmar skapar nytta för människor och miljö genom ett långsiktigt förvaltande av förnyelsebara naturresurser. Vi erbjuder ett helhetsperspektiv på modernt landsbygdsföretagande eftersom våra medlemmar ofta bedriver lant-, skogs- och vattenbruk i större skala på samma fastighet. Genom stärkt landsbygdsföretagande och äganderätt vill vi utveckla näringslivet på den svenska landsbygden.